

Referanser: KR 25/13, KR 36/13, KM 9/11

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
22.11.2013	KR 65.1/13 Høringssvar fra bispedømmene på fordeling av 3 mill kr til nye diakonstillinger.pdf	103386
22.11.2013	KR 65.2/13 Brev av 4.11.13 fra FAD om KMs myndighet som forvalter av tilskudd.pdf	103409

Statsbudsjettet 2014 – fordeling av tilskuddsmidler

Sammendrag

Kirkerådet har tidligere i år behandlet en høringssak fra departementet om Kirkerådet som forvalter av tilskudd (KR 25/13) og en sak om Kirkerådets tilskuddsforvaltning (KR 36/13).

Dette er en oppfølging av disse sakene. I Prop 1 S, statsbudsjettet fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, for 2014 er det opprettet en ny post under kap. 1590, post 77, Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke. Det er foreslått en bevilgning på kr 152 200 000. Denne saken omhandler fordeling av disse midlene i 2014. I Regjeringens tilleggsproposisjon til statsbudsjettet er post flyttet til kap. 0340 post 77.

Endelig statsbudsjett for 2014 blir først vedtatt i Stortinget etter Kirkerådets møte. Disponering for neste år gjøres derfor med forbehold om Stortingets godkjenning.

Målet med dette rammetilskuddet er at det skal støtte opp under Den norske kirkes virksomhet. Tilskuddet kan ikke anvendes til prestestillinger i menighetene eller til å avlaste kommunene for kommunenes økonomiske ansvar for kirken. Tilskuddet kan heller ikke benyttes av Kirkerådet og bispedømmerådene til egen drift, som dekkes fra post 01.

Tilskuddet har tidligere vært budsjettert under post 71, der det har vært ført opp som øremerkede tilskudd til følgende formål: Kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk, døvekirkene, Stiftelsen Kirkeforskning, Kirkens ressursenter mot vold og overgrep, samisk bibeloversettelse og Kristent arbeid blant blinde og svaksynte.

For 2014 er Kirkerådet pålagt å følge den fordelingen av midlene som departementet har brukt mellom de ulike mottakerne i budsjettet for 2013. For 2015 står Den norske kirke friere i bruken og det vil derfor bli lagt fram en sak til Kirkemøtet i 2014 om tilskuddsforvaltningen. Kirkemøtet skal treffe rammevedtak om prioritering av tilskuddsmottakerne for 2015. Kirkerådet vil så prioritere innenfor Kirkemøtets rammer og treffe tildelingsvedtak til den enkelte tilskuddsmottaker for 2015. Forslag til kriteriet vil bli lagt fram for Kirkerådet på møtet i februar/mars neste år.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet vedtar følgende fordeling av budsjetttrammen for 2014 på kr 152 200 000:

Døvekirkene	kr	10 590 000
Stiftelsen kirkens ressursenter mot vold og overgrep.	kr	2 314 000
Kristent Arbeid Blant Blinde (KABB)	kr	321 000
Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO)	kr	6 252 000
Diakoni, undervisning og kirkemusikk	kr	128 119 000
Samisk bibeloversettelse	kr	1 604 000
2. Fordelingen av budsjettposten til diakoni, undervisning og kirkemusikk fordeles til bispedømmerådene etter samme fordelingsnøkkel som i 2013.
3. Den økte bevilgning til diakonistillinger i Den norske kirke på 3 mill kr fordeles til 10 stillinger hver med et driftstilskudd på kr 300 000 i 2014. Stillingene fordeles med 2 til Oslo bispedømme, 2 til Borg bispedømmeråd, 1 stilling til Tunsberg bispedømmeråd., 1 stilling til Stavanger, 1 stilling til Bjørgvin, 1 stilling til Nidaros, 1 stilling til Sør-Hålogaland bispedømme og 1 stilling til Nord-Hålogaland bispedømmeråd.
4. Stillingene til Sør-Hålogaland bispedømmeråd øremerkes til lulesamisk kirkeliv og i Nord-Hålogaland bispedømmeråd til nordsamisk kirkeliv i tråd med satsingen i samisk strategiplan.

Bakgrunn

Denne saken om tilskuddsforvaltning er en oppfølging av tidligere saker i 2013.

Målet med rammetilskuddet er at det skal støtte opp under Den norske kirkes virksomhet. Tilskuddet kan ikke anvendes til prestestillinger i menighetene eller til å avlaste kommunene for kommunenes økonomiske ansvar for kirken. Tilskuddet kan heller ikke benyttes av Kirkerådet og bispedømmerådene til egen drift, som dekkes fra post 01. Med disse avgrensningene bør Kirkemøtet stå fritt til å bestemme hvordan tilskuddet skal anvendes.

Kirkerådet skal vedta fordeling av rammene på kap. 1590 Den norske kirke, post 77 Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke på kr 152 200 000. I regjeringens tilleggsproposisjon er beløpet opprettholdt. Siden Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet avvikles ved nyttår er posten flyttet til kap. 0340 under kulturdepartementet. Da statsbudsjettet først godkjennes i Stortinget etter Kirkerådets møte må vedtak fattes med forbehold.

For budsjettåret 2014 har departementet utarbeidet et utkast til retningslinjer for denne posten som Kirkerådets administrasjon har fått til uttalelse. Brevet er vedlagt til orientering. Siden brevet også er sendt til bispedømmeråd til uttalelse har KR sendt en henvendelse der vi ber om at den uttaleretten benyttes.

Omtale av saken i statsbudsjettet for 2014

Nedenfor er det tatt inn omtalen av denne saken fra Prop 1 fra departementet i statsbudsjettet for 2014, post 71 fra side 157 og post 77 fra side 159

«Post 71 Tilskudd til kirkelige formål

Fra post 71 er det gjennom flere år gitt tilskudd til bestemte kirkelige formål. Tilskuddene har oftest vært forvaltet av Kirkerådet eller bispedømmerådene etter tildeling fra departementet, men også departementet har vært tilskuddsforvalter.

Departementet foreslår fra 2014 å overføre flere av tilskuddene som har vært gitt under post 71, til ny post 77 Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke. Enkelte tilskudd vil fortsatt bevilges under post 71, med departementet som tilskuddsforvalter. Kirkerådet, bispedømmerådene og de enkelte tilskuddsmottakerne har hatt anledning til å uttale seg om omleggingen, jf. omtalen under post 77.

Videre foreslår departementet at tilskudd til nasjonale tiltak overfor kirkebyggene, som har vært ført under post 71, overføres til kap. 1592, ny post 70 Tilskudd til nasjonale tiltak for kirkebygg og gravplasser. Tabellen nedenfor viser de tilskuddene som fortsatt foreslås bevilget fra post 71 og de tilskuddene som overføres til henholdsvis ny post 77 og til kap. 1592, ny post 70.

(i 1.000 kroner)

	2013	2014
Sjømannskirken	73 160	75 700
Nasjonalt pilegrimssenter	1 245	1 335
Nidaros og Oslo domkirke	5 000	5 000
Døvekirkene (<i>overført til post 77</i>)	10 230	0
Kristent arbeid blant blinde (<i>overført til post 77</i>)	310	0
Stiftelsen Kirkeforskning (<i>overført til post 77</i>)	6 040	0
Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep (<i>overført til post 77</i>)	2 235	0
Diakoni, undervisning og kirkemusikk (<i>overført til post 77</i>)	123 768	0
Samisk bibeloversettelse (<i>overført til post 77</i>)	1 550	0
Nasjonale kirkebygg m.m. (<i>overført til kapittel 1592 post 70</i>)	10 000	0
Sum	233 538	82 035

Post 77 Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke

Bakgrunnen og målet for tilskuddet

Tilskuddet har tidligere vært budsjettert under post 71, der det har vært ført opp øremerkede tilskudd til følgende formål: Kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk, døvekirkene, Stiftelsen Kirkeforskning, Kirkens ressurscenter mot vold og overgrep, samisk bibeloversettelse og Kristent arbeid blant blinde og svaksynte. Grunnlovsendringene i 2012 og de endrede relasjonene mellom staten og Den norske kirke gjør det naturlig å gi kirkens organer større myndighet også i økonomiske forhold. Etter departementets syn bør kirkelige organer få utvidet budsjettansvar også i tilskuddsforvaltningen, slik som i disponeringen av statens driftsbevilgninger, jf. post 01.

Departementet foreslår at de nevnte tilskuddene fra og med 2014 innarbeides i ett tilskudd til Kirkemøtets disposisjon. Dette vil være et ramme tilskudd som Kirkemøtet – og de organer som Kirkemøtet gir fullmakt – skal ha forvaltningsansvaret for. Forslaget til endringene i tilskuddsforvaltningen har vært på høring hos kirkelige instanser. Det har kommet få innvendinger. Kirkerådet og bispedømmerådene har gitt sin tilslutning. Enkelte tilskuddsmottakere har reist spørsmål om omleggingen vil kunne bety reduserte tilskudd til seg. Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA) har stilt seg kritiske, da organisasjonen mener denne typen prinsipielle endringer ikke bør gjennomføres før den framtidige kirkeordningen er utredet og avklart.

Målet med rammetilskuddet er at det skal støtte opp under Den norske kirkes virksomhet. Tilskuddet kan ikke anvendes til prestestillinger i menighetene eller til å avlaste kommunene for kommunenes økonomiske ansvar for kirken. Tilskuddet kan heller ikke benyttes av Kirkerådet og bispedømmerådene til egen drift, som dekkes fra post 01. Med disse avgrensningene bør Kirkemøtet stå fritt til å bestemme hvordan tilskuddet skal anvendes.

Kriterier for tildeling av tilskudd og beregningsregler

Det er Kirkemøtet, som kirkens øverste representative organ, som gis budsjettfullmaktene under posten. Kirkemøtet er samlet en uke i året. Kirkemøtet må etter dette gi retningslinjer for fordelingen og anvendelsen av tilskuddet, samt bestemmelser om disponeringsfullmakter som det valgte Kirkerådet kan treffe tildelingsvedtak på grunnlag av.

Det meste av tilskuddet går i dag til finansiering av diakon- og kateketstillinger i menighetene. I 2013 gis det tilskudd til 155 diakonstillinger og 138 kateketstillinger, basert på retningslinjer gitt av departementet. Diakonstillingene finansieres mellom fellesråd og bispedømmeråd med ca. 50/50 %, mens kateketstillingene i langt større grad er fullfinansiert. Denne typen retningslinjer bør for fremtiden fastsettes av Kirkemøtet. Også Kongens myndighet etter kirkeloven til å fastsette særskilte ordninger for døvemenigheter og kategorialmenigheter vil bli delegert til Kirkemøtet.

Den norske kirkes sosiale og diakonale arbeid finner sted i et samvirke med kommunale tjenestetilbud, frivillige medarbeidere og kirkelig tilsatte diakoner. Diakonene har en særlig kompetanse i å hjelpe mennesker i ulike krise- og livssituasjoner. Utover en prisjustert videreføring av bevilgningene til de nevnte formålene i 2013, foreslås det å øke tilskuddet til diakonstillinger i Den norske kirke med 3 mill. kroner. Som tidligere er det lagt til grunn at rundt halvparten av utgiftene til diakonstillinger dekkes lokalt. Bevilgningsforslaget innebærer at det vil kunne opprettes ca. ti nye diakonstillinger.

I 2014 vil det være et krav om at det samlede tilskuddet under posten fordeles omtrent som i 2013, av hensyn til behovet for forutsigbarhet hos tilskuddsmottakerne. Fra 2015 vil Kirkemøtet stå friere.

Tilskuddet er et budsjettstyrt rammetilskudd som fastsettes hvert år i statsbudsjettet.

Oppfølging, kontroll og evaluering

De krav som stilles for forvaltningen av statstilskudd i henhold til Økonomiregelverket i staten vil gjelde på vanlig måte ved disponeringen av tilskuddet. Overordnede retningslinjer vil bli fastsatt av departementet. Ellers er det tilskuddsforvalter som må påse at regelverkets bestemmelser blir oppfylt. Kirkerådet skal i forbindelse med sin ordinære virksomhetsrapportering til departementet hvert år rapportere om anvendelsen av tilskuddet.»

Oppfølging i Kirkerådet av budsjettet for 2014

Det er i departementets føringer lagt vekt på forutsigbarhet for tilskuddsmottakerne. Kirkerådet har fulgt opp dette ved å foreslå en indeksregulering av satsene fra 2013. De er på 3,5 % på denne tilskuddsposten. I budsjettforslaget for 2014 er det videre avsatt 3 mill kr til nye diakonstillinger. Dette gir denne fordelingen av tilskuddet på de ulike postene fra 2013 for 2014.

Post 77 Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke	Budsjett 2013	Budsjett 2014
Døvekirkene	10 230	10 590
Kristent arbeid blant blinde	310	320
Stiftelsen Kirkeforskning	6 040	6 250
Diakoni, undervisning og kirkemusikk	123 768	131 120
Kirkens ressursenter mot vold og seksuelle overgrep	2 235	2 320
Samisk bibeloversettelse	1 550	1 600
Sum tilskudd post 77	144 133	152 200

Kirkerådet har henvendt seg departement for å få avklart hvordan tilskuddet til diakoni, undervisning og kirkemusikk har vært benyttet. I rammene, som har vært fordelt til bispedømmerådene har det vært trukket ut kr 2 900 000, i 2013. Av disse midlene er kr 1 900 000 benyttet til kompetanseutviklingsmidler disponert av KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og kr 1 000 000 er disponert til kurs og opplæring av valgte medlemmer (Menighetsråd og Fellesråd).

Da Kirkemøtet behandlet diakonitjenesten (KM 9/11) ble det vedtatt i pkt. 5c at det var nødvendig at det opprettes flere diakonstillinger for å nå målene i Plan for diakoni (vedtatt KM 6/07). I vedtakets pkt. 5.c heter det: På sikt må alle menigheter enten ha en diakonstilling eller tilgang til diakonal kompetanse.

Alle bispedømmerådene har diakoni som et satsingsområde i forbindelse med statsbudsjettet 2015 (KR 54/13). Kirkerådet har likevel henvendt seg til bispedømmerådene for å innhente forslag på behov som bør vektlegges ved fordeling av midler til nye stillinger i 2014. Kirkerådet har bedt om forslag på kriterier for fordeling og konkrete prosjekter som gir «mye diakoni for pengene».

På denne måten følger vi opp forslaget i statsbudsjettet: «Utover en prisjustert videreføring av bevilgningene til de nevnte formålene i 2013, foreslås det å øke tilskuddet til diakonstillinger i Den norske kirke med 3 mill. kroner.»

Høringsfrist ble satt til 13. november. Alle bispedømmerådene har svart med unntak av Oslo bispedømmeråd. Svarbrevene vi har mottatt følger vedlagt.

Borg bispedømme anbefaler at midlene fordeles slik at de sikrer tilgang til diakonal kompetanse i flere menigheter og anbefalinger prostidiakonimodellen og at midler fordeles mellom bispedømmene etter medlemstall. De anbefaler også at det legges vekt på samhandlingsreformen i samarbeide med kommunene.

Hamar bispedømme foreslår i sitt høringssvar at midlene blir fordelt med en flat bevilgning med en stilling i hvert av de 10 bispedømmer som har færrest stillinger.

Agder og Telemark bispedømme er opptatt av at Kirkerådet foretar rammefordelinger mellom bispedømmerådene og ikke tar stilling til enkeltstående prosjekter. Bispedømmerådet vil prioritere ekstra midler i de prostier og store fellesråd der det ikke er ansatt diakon med finansiering fra staten. Bispedømmerådet ønsker ikke at bevilgningen knyttes til medlemskap og at den skjevfordeling som er i dag blir hensyntatt når de nye midlene skal fordeles.

Tunsberg bispedømme ønsker diakon til to menigheter i bispedømmet, Hemsedal og domprostiet.

Stavanger bispedømme ønsker støtte til diakonstillinger i Lund og Sola kommune. Bispedømmet er opptatt av skjevheter blir rettet opp ved fordelinger av friske midlene slik at noen av bispedømmene blir satt på vent og at midlene fordeles utfra medlemstall.

Bjørgvin bispedømme er opptatt av at ikke bare folketall, men også geografi og kirkelige handlinger og gudstjenester, fordeling av andre stillingskategorier, alderssammensetning, sosiale og kulturelle forhold vil være et viktig kriterium på prostinivå når midler til nye diakonstillinger skal fordeles.

Bispedømmerådet er opptatt av styrke tilbudet i områder med sterk befolkningsvekst og henviser til at Bergen kyrkjelege fellestråd vil kunne stille med egenandeler til 2-3 nye stillinger. Menighetsdiakoni med fokus på «Diakoni i drabantbyen» (Haukås/Ytre Arna) har førsteprioritet, foran bydiakoni/ungdomsdiakoni i Førde og menighetsdiakoni i Årstad og Fridalen menigheter.

Møre bispedømme mener det ved tildeling må vektlegges om menigheten har tilgang til diakonal kompetanse i fellestrådområdet eller i prostiet, geografiske forhold og bosettingsmønster som innvirker på reisetid og andel vigslede stillinger i prostiet og i bispedømmet. Bispedømmet vil dersom de får midler prioritere diakonstilling på Aukra, prostidiakon i Søre Sunnmøre eller etablering av ny diakonstilling i Molde domprosti.

Nidaros bispedømme arbeider med konsultasjoner for at flere menigheter skal få diakoni og særlig opptatt av situasjonen i Ørland etter at ny hovedbase for kampfly er plassert der.

Sør-Hålogaland bispedømme ønsker å prøve ut prostidiakonmodellen i et prosti. Videre ønsker de opprettet en 100 % diakonstilling i lulesamisk område.

Nord-Hålogaland bispedømme har to prostier som står helt uten diakon, Nord-Troms og Indre Troms og hvor de har særlige diakonale utfordringer. Videre er det behov for en ny diakonstilling i Indre Finnmark prosti for oppfølging av strategiplan for samisk kirkeliv.

Utfordringer for Samisk kirkeliv.

Samisk kirkeliv er et satsingsområde i Den norske kirke. Vi er i 2014 midtveis i handlingsplanperioden for Strategiplan for samisk kirkeliv. Så langt er ingen foreslåtte stillinger til lokalt kirkeliv realisert i handlingsplanperioden. Tildelingen av 10 nye diakonstillinger gir Dnk mulighet til å gjøre noe med dette på diakonifeltet. Strategiplanen sier om dette: «De nærmeste årene vil arbeid for opprettelse av nye diakonstillinger i Den norske kirke generelt gis prioritet. Det er naturlig at samisk kirkeliv tilgodesees med nye stillinger i denne sammenheng» (s. 67, strategiplanen).

Strategiplanen peker på behovet for å sette fokus på samisk diakoni, og den begrunner behovet for samisk kulturkompetanse i denne sammenheng. Planen foreslår 2 nye diakonstillinger til lokalt samisk kirkeliv: 1 stilling til Kautokeino / Porsanger i Nord-Hålogaland og 1 stilling til lulesamisk område med Tysfjord / Hamarøy som hovedarbeidsområde.

1 stilling Nord-Hålogaland

Både Porsanger og Kautokeino er gode kandidater for en ny diakonstilling. De diakonale utfordringene vurderes særlig store i Kautokeinosamfunnet. Samisk språk og kulturkompetanse er helt avgjørende for kirkens diakonale tjeneste.

1 stilling Sør-Hålogaland

Strategiplan for samisk kirkeliv peker på behovet for en diakonstilling til lulesamisk område, med Tysfjord og Hamarøy som hovedarbeidsområde, men med muligheten for å betjene lulesamer ut over dette, f.eks. i Bodø. Lulesamene, er en minoritet i minoriteten, og har vært utsatt for en særlig hard fornorskningsslinje, også fra kirken. Det lulesamiske forsoningsprosjektet (2005-2007) avdekket forhold som i stor grad utfordrer diakonien. Ivaretagelsen av samisk språk og kultur i den diakonale tjenesten rører ved grunnleggende verdighetsproblematikk. Sørsamene fikk en egen diakonstilling i 2003, og det er rimelig at også lulesamene får en slik stilling.

Kriteriene for tildeling til nye diakonstillinger fremgår av retningslinjene som departementet utarbeidet i 1997, i forbindelse med innføring av ny kirkelov, og er vedlagt saksdokumentet. I disse heter det i § 1:

§ 1. Til særskilte stillinger innen kirkelig undervisning og diakoni kan det gis et årlig statstilskudd. Stillingene skal være organisert under kirkelig fellesråd og kan være heltids- eller deltidstillinger. For tildeling av statstilskudd kreves at stillingene er ordnet i samsvar med regler gitt av Kirkemøtet i medhold av kirkeloven § 24 tredje ledd bokstav c, at lønns- og arbeidsvilkår er tilfredsstillende og i samsvar med lov- og avtaleverk

§ 2. Statstilskuddet gis til delvis finansiering av stillingens utgifter.

Kirkerådet har tidligere uttalt at statstilskuddet til diakonstillinger normalt bør utgjøre ca. 50 pst av utgiftene. Kravet om at egenfinansieringen skal være stabil over tid, tar sikte på å skape trygghet for at det ikke opprettes stillinger med statstilskudd som har et usikkert finansieringsgrunnlag.

I disse er det en forutsetning at stillingen er opprettet av kirkelig fellesråd og at det er eksterne midler til finansiering av stillingen.

Kirkerådet vet ikke hva som skjer med rammen for 2015 og om tilskuddene opprettholdes. Kirkerådet kan ikke ta noen risiko hvis finansieringen av de nye stillingene faller bort. Det er lenge siden det ble gitt bevilgninger til nye diakonstillinger og vi vet ikke når eller om det kommer øremerkede midler i framtiden. Framtidig regler for forvaltning av dette tilskuddet vil bli behandlet på Kirkemøtet i 2014.

Kirkerådet har drøftet ulike måter å fordele den økte rammen i 2014 mellom bispedømmerådene:

Alt 1 Lik fordeling mellom bispedømmeråd

Når kr 3 000 000 fordeles likt på alle bispedømmene betyr det en bevilgning på

kr 272 272. Det er mange år siden det ble bevilget midler til nye stillinger. Alle bispedømmerådene har prioritert dette behovet i forslag til satsinger over statsbudsjettet gjennom mange år. En lik fordeling er ingen prioritering i forhold til satsingsområdene i de ulike bispedømmene.

Alt. 2 Fordeling etter medlemstall

En annen fordelingsnøkkel er å fordele den økte rammen i forhold antall medlemmer i bispedømmene. Dette gir også midler til alle bispedømmerådene, men mest til de med flest medlemmer. Siden beløpet som er til fordeling er lite, er det ikke mulig å rette opp eventuelle skjevheter mellom bispedømmerådene i noe særlig grad. For de som tildeles vil et driftstilskudd kunne vil beløpet kunne fordele på mer enn en 50 % stilling, mens det for dem som det bevilges minst til vil kunne støtte en stilling med anslagsvis 20-30 %.

Denne fordelingsnøkkel kan oppleves rettferdig. Denne tar imidlertid ikke hensyn til den skjevhet som mange opplever i dag ved at alle bispedømmerådene har mellom 13 og 15 tilskudds stillinger uavhengig av medlemstall.

Bispedømmeråd	Medl. tall 2012	Andel i %	Tilskudd til nye diakonstillinger
Oslo	467 613	12,2	366 239
Borg	501 637	13,1	392 887
Hamar	322 383	8,4	252 494
Tunsberg	382 392	10,0	299 493
Agder	342 617	8,9	268 341
Stavanger	344 223	9,0	269 599
Bjørgvin	490 007	12,8	383 779
Møre	217 751	5,7	170 545
Nidaros	361 668	9,4	283 262
Sør-Hålogaland	203 299	5,3	159 226
Nord-Hålogaland	196 799	5,1	154 135
Totalt	3 830 389	100,0	3 000 000
Gj. Snitt	348 217	9,1	272 727

Alternativ 3: Det gis driftstilskudd til 10 stillinger med kr på kr 300 000 på hver.

Det settes av kr 300 000 til delfinansiering av 10 stillinger.

Det settes av midler til en samisk stilling Sør-Hålogaland bispedømme og 1 samisk stilling i Nord-Hålogaland bispedømmeråd. Dette gjøres med begrunnelser og henvisning til strategiplan for samisk kirkeliv.

Videre fordeles midlene til de mest folkerike bispedømmene. Oslo og Borg får to stillinger hver og en stilling fordeles til Tunsberg, Stavanger, Bjørgvin og Nidaros. Dette betyr at Hamar, Agder og Telemark og Møre bispedømme ikke tildeles midler i denne omgang. Fordelingsnøkkel som har vært brukt mellom bispedømmerådene tidligere er

slik at alle bispedømmerådene har hatt fra 13 til 15 diakonistillinger som driftstilskudd. Dette nivået er tilpasset en grunnstruktur i de enkelte bispedømmerådene.

Det er i begrenset grad tatt hensyn til medlemstallene i bispedømmerådene. Når Den norske kirke nå skal fordele midler til nye stillinger er det naturlig at dette vektlegges. Dette vil ikke på noen måte oppveie for de skjevheter som flere bispedømmer opplever i dag. Når de folkerike bispedømmerådene som f.eks. Oslo og Borg har dobbelt så mange medlemmer som for eksempel Møre bispedømme er det urimelig at alle får samme tildeling. I fordelingen er det derfor lagt vekt forholdet mellom medlemstall og antall diakonistillinger som får tilskudd. Dette har den konsekvens at de bispedømmerådene med minst medlemstall ikke får tilskuddsmidler denne gang. (Pga. satsingene på Samisk kirkeliv får likevel Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Nord-Hålogaland bispedømmeråd driftstilskudd til en stilling hver).

Midlene foreslås brukt i bispedømmerådene slik at flere menigheter får tilgang til diakonal kompetanse.

Regelverket for støtte til diakoni, undervisning og kirkemusikk i bispedømmerådene

Departementet har fastsatt egne regler om dette tilskuddet. Gjeldende bestemmelser er fra 1. juli 1997 og ble endret etter at kirkeloven trådte i kraft 1. januar 1997.

Disse er vedlagt saksdokumentet. Reglene viser hvilke kriterier det kan gis støtte til.

Midlene til diakonstillinger er fordelt på driftsstillinger i fellestrådene, som de enkelte bispedømmeråd kan støtte i henhold til regelverket. Statsstilskuddet gis til delvis finansiering av en stillings utgifter. Fordelingen av stillinger til diakoner og kateketer i bispedømmerådene fremgår av vedlegg til tildelingsbrev fra departementet av 5. november 2012 for budsjettåret 2013 til bispedømmerådene.

Bispedømmeråd	Tilskudd kateket	Tilskudd til delfinansiering av diakoner	Sum stillinger	Andel i %
Oslo	12,0	15,0	27,0	9,2
Borg	14,0	15,0	29,0	9,9
Hamar	10,0	14,0	24,0	8,2
Tunsberg	9,0	14,0	23,0	7,9
Agder	12,0	14,0	26,0	8,9
Stavanger	14,2	13,0	27,2	9,3
Björgvin	17,3	15,0	32,3	11,0
Møre	9,0	15,0	24,0	8,2
Nidaros	10,0	13,0	23,0	7,9
Sør-Hålogaland	17,0	14,0	31,0	10,6
Nord-Hålogaland	13,0	13,0	26,0	8,9
Totalt	137,5	155,0	292,5	100,0
Gj. Snitt	12,5	14,1	26,6	9,1

De midlene som bispedømmerådene disponerer til diakonitjenesten er bunden opp i stillinger i de ulike fellesråd (sokn) og bispedømmerådene råder støtter med det tilskudd på ca. 50 % pr stilling.

Det er ingen automatikk i at posten på statsbudsjettet justeres i tråd med lønns- og prisstigning. Kirkerådet disponerer ikke andre tilskuddsmidler til å kompensere for dette. Mottakerne forutsettes derfor å måtte tilpasse driften til de midler som er til disposisjon.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Overføringen av nye oppgaver til Kirkerådet krever flere ressurser. I 2012 og 2013 ble tilskuddsforvaltningen overført til Kirkerådet for Døvekirken, Samisk bibeloversettelse og Stiftelsen Kirkeforskning. Dette er kompensert med til sammen kr. 100 000.

Fra 2014 er tilskuddsforvaltningen til diakoni, undervisning og kirkemusikk overført til Den norske kirke slik at Kirkerådet kan forvalte disse.

Jo flere tilskuddsordninger Kirkerådet overtar, jo bedre prosesser for behovskartlegging må gjennomføres. Det er nødvendig å ha kjennskap til tilskuddsmottakernes behov. Kartleggingen og informasjonsinnhenting må starte i god tid, slik at forslag til nye satsinger og budsjett-forslag kan gjennomføres før prioriteringsforslag fra Den norske kirke sendes inn til statsbudsjettet. Det er viktig med tette og gode dialoger, slik at konflikter med samarbeidspartnerne kan unngås. Budsjettforslag til statsbudsjettet skal sendes til departementet for større investeringer/satsinger primo januar.

I framtiden bør Kirkerådet overta alle de statlige tilskuddsordningene. Vi er nå inne i en trinnvis utvikling.

Med denne saken får Kirkemøtet de første økonomiske fullmakter. Fra 2014 er også *forskriften om ordning for døvemenigheter og døvepresttjenesten* delegert. Kirkemøtet vil gradvis bli endret slik at det blir et policyorgan som også må vedta ulike prioriteringer, retningslinjer for økonomiforvaltningen i Den norske kirke som skal gjelde nasjonalt, regionalt og lokalt. I den første fasen er det forvaltningen av de statlige bevilgninger som vil være i fokus.

Videre endringer bør skje etter en plan med et langsiktig perspektiv slik at det parallelt med dette kan utvikles en effektiv forvaltning for Den norske kirke i fremtiden.

Det er et mål at mest mulig ressurser kan benyttes til utadrettet virksomhet, og at det bygges en framtidig administrasjon som er tilpasset dette. Det krever forutsigbarhet for å kunne planlegge å utvikle denne. Kirkerådet må sammen med departementet arbeide videre med å avdekke hvilke ressursbehov de ulike skritt krever.

Regler om statstilskudd til særskilte stillinger innen kirkelig undervisning og diakoni (9.4)

Fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 20. juni 1997 i medhold av lov 7. juni 1996 om Den norske kirke § 23 femte ledd.

§ 1. Til særskilte stillinger innen kirkelig undervisning og diakoni kan det gis et årlig statstilskudd. Stillingene skal være organisert under kirkelig fellesråd og kan være heltids- eller deltidsstillinger. For tildeling av statstilskudd kreves at stillingene er ordnet i samsvar med regler gitt av Kirkemøtet i medhold av kirkeloven § 24 tredje ledd bokstav c, at lønns- og arbeidsvilkår er tilfredsstillende og i samsvar med lov- og avtaleverk.

Departementets kommentar:

Kravet om at stillingene skal være organisert under kirkelig fellesråd (eller menighetsrådet i de kommuner hvor det er ett sokn), følger av den funksjonsfordeling mellom menighetsrådene og kirkelig fellesråd som er nedfelt i kirkeloven, jf. bl. a. kirkeloven § 14. Dersom det ønskes opprettet en stilling med delfinansiering fra flere fellesråd (f.eks. med prostiet som tjenestedistrikt), må departementets samtykke innhentes, jf. § 4 nedenfor.

Statstilskuddet er innrettet mot de stillinger som er ordnet i samsvar med Kirkemøtets bestemmelser gitt i medhold av kirkeloven § 24 tredje ledd bokstav c, hvorefter Kirkemøtet skal fastsette kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for særskilte stillinger innen kirkelig undervisning og diakoni. I Bispedømmerådet må tilsvarende påse at de lønns- og arbeidsbetingelser som tilbys i stillingen, oppfyller sentrale bestemmelser i lov og avtaleverk, og at kontorforhold o.l. er tilfredsstillende. Det understrekes imidlertid at arbeidsgivermyndigheten ligger til kirkelig fellesråd og at bispedømmerådet ikke har noen instruksjonsmyndighet overfor fellesrådet.

§ 2. Statstilskuddet gis til delvis finansiering av stillingens utgifter. Bispedømmerådet bestemmer tilskuddets størrelse innenfor rammen av de bevilgninger som er stilt til rådighet.

Det er et vilkår for statstilskudd at fellesrådets egenfinansiering er stabil over tid. Dersom egenfinansieringen faller bort eller reduseres, kan statstilskuddet trekkes tilbake.

Departementets kommentar:

Av tidligere regler om statstilskudd til soknediakonstillinger framgår at statstilskuddet skulle dekke en viss prosentandel av stillingens lønnsutgifter. Bestemmelsene nå innebærer at reglene i seg selv ikke medfører endring i statstilskuddet som følge av endringer i fellesrådets utgifter til stillingen. Tilskuddsmottakeren (fellesrådet) har etter reglene derfor ikke krav på kompensasjon f.eks. ved økte lønnsutgifter.

I praktiseringen av regelverket og tilskuddsordningen forutsettes det at bispedømmerådet ikke uten særskilt grunn reduserer statstilskuddet mens stillingen er betjent. En revurdering av tilskuddsgrunnlaget for en stilling bør i tilfelle normalt skje ved ledighet i

stillingen. Med tilskuddsgrunnlag menes her de premisser som ligger til grunn for vedtaket om at statstilskudd skal gis.

Departementet har ikke funnet grunn til å gi nærmere retningslinjer om hvor stor andel av stillingens utgifter som normalt bør egenfinansieres av fellesrådet. Dette bør vurderes konkret i det enkelte tilfelle, i lys av fellesrådets samlede økonomiske situasjon og etter en kirkelig vurdering av det lokale behovet for de aktuelle tjenestekategoriene. Kirkerådet har imidlertid uttalt at statstilskuddet normalt bør utgjøre ca. 50 pst av utgiftene. Kravet om at egenfinansieringen skal være stabil over tid, tar sikte på å skape trygghet for at det ikke opprettes stillinger med statstilskudd som har et usikkert finansieringsgrunnlag. Bispedømmerådet må vurdere dette forholdet i det enkelte tilfelle.

§ 3. Dersom det i løpet av året oppstår innsparinger på grunn av ledighet, permisjoner e.l. kan bispedømmerådet avkorte statstilskuddet tilsvarende. Fellesrådet plikter å holde bispedømmerådet orientert om slike forhold.

Fellesrådet skal hvert år avgi rapport til bispedømmerådet om hvorledes tilskuddet er anvendt (rapporterings- og regnskapsplikt).

Departementets kommentar:

Rapporteringen skal gi bispedømmerådet mulighet til å kontrollere i ettertid om tilskuddet er anvendt i samsvar med forutsetningene og med de mål som er satt, herunder kontroll med at tilskuddet er anvendt til å dekke utgiftene i vedkommende stilling. Det enkelte bispedømmeråd må selv fastsette rapporteringskrav og -rutiner, jfr. økonomiregelverket for staten. I de tilfeller statstilskuddet avkortes på grunn av innsparinger, disponeres overskytende midler av bispedømmerådet til formål som hører inn under tilskuddsposten.

§ 4. Bestemmelsene gjelder fra 1. juli 1997 og avløser tidligere bestemmelser om statstilskudd til soknediakonstillinger.

Bispedømmerådet kan ikke fravike bestemmelsene uten etter samtykke fra departementet.

Departementets kommentar:

Det må antas å kunne oppstå situasjoner hvor det kan være aktuelt å tildele statstilskudd selv om vilkårene for tilskudd ikke er oppfylt i samsvar med regelverket. Dette vil det være adgang til, men det er da departementet som treffer vedtak i slike tilfeller. Dette vil f.eks. kunne være aktuelt dersom det foreligger hensyn som tilsier at stillingen bør være tilskuddsberettiget selv om stillingen ikke er ordnet eller regulert i samsvar med bestemmelser gitt av Kirkemøtet om kvalifikasjonskrav og tjenesteordning. Videre kan det tenkes oppstå situasjoner i større kommuner hvor bispedømmerådet mener det foreligger hensyn som tilsier at stillingen bør lokaliseres annet sted enn bestemt av fellesrådet.